

ההבדל בין אדם נשוי לרווק

שני אנשים יוצאים לדרכם ונתקלים בהתנגדות. את משה מצילה ציפורה אישתו, ולבלעם לא היה מי שיאמר: "עצור!". על השינוי המהותי שמביאים חיי הנישואין לאדם.

בלעם מתעלם מהזהרת המסע

כאשר רוצים לומר על שני אנשים שהם בעלי טבע מנוגד והפוך, נהוג לומר שהם "אש ומים". השבוע אנו קוראים על שני אנשים שמצד אחד היו דומים מאוד, אך מאידך גיסא היו שני הפכים, כמו אש ומים.

אנו קוראים בפרשתנו על אדם ושמו בלעם שהיה נביא של אומות העולם. בעצם הנביא היחיד שקם לאומות העולם מאז ומעולם, ואליו מגיעה משלחת מטעם בלק מלך מואב המבקש לקלל את עם ישראל העומד לפני הכניסה לארץ ישראל.

בלעם השיב להם שיישארו לישון לילה אחד ולאחריו יענה להם את תשובתו. בלילה התגלה אליו הקב"ה ואמר לו "לא תלך עמהם לא תאור את העם כי ברוך הוא", ובבוקר הוא שלח את המשלחת.

ואז מגיעה אליו משלחת שניה, והוא שוב אומר להם לחכות לאחרי הלילה ונשמע מה ה' יגיד לו. שוב בלילה התגלה אליו הקב"ה ואמר לו: אם רצונך ללכת ¹ תלך, "ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה".

בלעם קם בבוקר כולו שמח ללכת לקלל את עם ישראל. בדרכו יש לו כל מיני עיכובים והוא יודע היטב שכולם באים מאת ה', אך השנאה שלו לישראל הייתה כה גדולה שהוא מתעלם ומתגבר על כל העיכובים וממשיך בדרכו. בסופו של דבר, לא רק שהוא לא קילל את ישראל אלא דווקא הברכות הנעלות והחמות ביותר יצאו מפיו, ועד לתפילה המפורסמת "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל".

מיהו בלעם ומה כוחו?

בסוף חומש דברים מספרת לנו התורה על פטירתו של משה רבינו והיא אומרת "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה". אומרים על כך חז"ל "בישראל לא קם אבל באומות העולם קם" ואיזה נביא היה להם כמשה זה בלעם בן בעור" (במדבר רבה פרשה י"ד). התורה רומזת לנו שבלעם היה במדרגת הנבואה של משה רבינו! זהו דבר מופלא. שום נביא מתוך עם ישראל לא הגיע לדרגת הנבואה של משה רבינו ודווקא בלעם הגיע לרמה זו!

היכן החוכמה של החכם הגדול

וא"כ נשאלת השאלה איך יתכן שאדם ששרוי ברמה רוחנית כמו של משה רבינו ירצה לקלל את עם ישראל? ובכלל, איך אדם ברמה כזאת ירצה בכלל לקלל מישהו, ובפרט את עם ישראל בשעה שבלעם ידע היטב את כל הניסים שאירעו להם ביציאת מצרים, כמו שהוא בעצמו אומר "הנה העם היוצא ממצרים", דהיינו שהוא ידע על כל הניסים שה' עשה לישראל. הרי אפילו אדם רגיל מן המניין יודע שהקב"ה אוהב את ישראל ואיך בלעם הגיע למצב כזה!

ובפרט לאחר שבלעם כבר שאל וקיבל תשובה "לא תאור את העם כי ברוך הוא", ואף על פי כן הוא שוב מנסה להכריח את הקב"ה להרשות לו לקלל את עם ישראל! איך ייתכן שנביא ירצה לעשות היפך רצון ה'!?

ישנו סיפור נוסף שאירע לבלעם, ולהבדיל קרה גם למשה רבינו. בפרשתנו אנו קוראים על בלעם שקם השכם בבוקר, חבש את אתונו ויצא לדרכו. ואז "ותרא האתון את מלאך ה' נצב וחרבו שלופה ותט האתון מן הדרך". בלעם התרגז והכה את האתון שלשה פעמים ואז "ויגל ה' את עיני בלעם וירא את מלאך ה' נצב בדרך וחרבו שלופה".

במקרה כזה, כל אחד, גם מי שלא הגיע לדרגתו של בלעם, מבין שהקב"ה לא רוצה שהוא ילך, ועד כדי כך שהמלאך אומר לו "אולי נטתה מפני כי עתה גם אותכה הרגתי", ובכל זאת בלעם לא מעוניין להבין את המסר

והוא ממשיך ללכת?

אצל משה רבינו אנו מוצאים סיפור דומה: כאשר משה חזר ממדין בדרכו למצרים כדי לגאול את ישראל, מסופר בפרשת שמות "ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור" ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו", "המלאך למשה לפי שלא מל את אליעזר בנו" (רש"י).

גם משה כשהוא על החמור פוגש מלאך בדרכו שרוצה להורגו, אבל כאן יש התפתחות אחרת לגמרי: צפורה אשת משה היא זאת שמזהה את הבעיה ואז "ותקח צפורה צור ותכרות את ערלת בנה", צפורה עשתה ברית לבנה אליעזר וכך הצילה את משה רבינו.

בנישואים לא מספיק אהבה

מהו ההבדל בין בלעם למשה? התשובה פשוטה: לבלעם לא הייתה אישה שתזהה את הבעיה ותציל אותו מלטעות, ואילו אצל משה ציפורה הייתה זאת שהצילה אותו!

משה רבינו היה נשוי, ואילו בלעם לעומת זאת לא היה נשוי.

מה ההבדל בין אדם נשוי לרווק? ישנם אנשים שנמצאים בקשר עם בת זוג במשך שנים רבות, אבל הם לא מעוניינים להינשא. מה בעצם מרתיע אותם?

חיי נישואים הם למעשה התחייבות עצומה: לפני החתונה היית אדם חופשי לעשות ככל העולה על לבך, ללא שום התחייבויות, ואתה מנצל את הקשר עם בת הזוג רק לטובתך ולנוחיותך. מכאן ואילך אתה לא יכול לעשות מה שאתה רוצה, אלא אתה צריך לעשות מה שהיא רוצה.

במילים פשוטות: לפני הנישואים יש אהבה בלבד, ואילו לאחריהם ישנה גם יראה בנוסף לאהבה. יש קצת פחד לעשות נגד רצונה, ובמילים אחרות: אתה מכבד את רצונה.

גם ביחסים שלנו עם הקב"ה יש את שני המודלים הללו: משה רבינו היה נשוי להקב"ה, ולכן בנוסף לזה שהייתה בו אהבה עזה לה' הייתה לו גם יראת ה', ולפיכך הוא עשה את רצונו. ברם, בלעם לעומתו לא היה נשוי, הוא לא היה מחויב לשום דבר, והוא ניצל את היחס שהיה לו עם הקב"ה לרצונותיו ולמטרותיו בלבד. הוא ניסה "להכריח" את הקב"ה לעשות את מה שהוא רוצה.

איך אדם יכול להגיע לדבר כזה? התשובה היא פשוטה: אדם שיש לו רק אהבה ללא יראה, יכול להגיע למצב שהוא יעשה משהו נגד רצון ה' ח"ו. בחיינו האישיים זה גם כך, אנשים שרק אוהבים את ה', לפעמים מרוב אהבה למצווה כלשהי הם עשויים לקיימה גם בשעה שזה נגד רצון ה'.

אדם מרוב התלהבות למצות שופר, למשל, עלול לתקוע בשופר גם בראש-השנה שחל בשבת, הוא פשוט לא יכול להתאפק. חסר לו קצת יראת ה', קבלת עול. או אישה שלא הספיקה להדליק נרות לפני השקיעה בערב שבת בימות החורף, מרוב אהבה למצווה זו היא עלולה להדליק גם אחרי השקיעה, כי חסר לה יראת ה'.

חיי הנישואים מחנכים אותנו לעשות לא מה שאנחנו רוצים לעשות, אלא מה שנכון וראוי לעשות.